

ПРАВИЛНИК
О
НАЧИНУ УНУТРАШЊЕГ УЗБУЊИВАЊА, НАЧИНУ
ОДРЕЂИВАЊА ОВЛАШЋЕНОГ ЛИЦА КОД
ПОСЛОДАВЦА, КАО И О ДРУГИМ ПИТАЊИМА ОД
ЗНАЧАЈА ЗА УНУТРАШЊЕ УЗБУЊИВАЊЕ

Новембар 2023. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА БЕОГРАД
Београд, Булевар Зорана Ћинђића 152 а
Матични број: 17922726, ПИБ: 111762895

Број: 05-10/6

Датум: 27.11.2023. године

нп

На основу члана 16. и 17. Закона о заштити узбуњивача („Сл.гласник РС“ бр.128/2014) и Правилника о начину унутрашњег узбуњивања, начину одређивања овлашћеног лица код послодавца, као и других питања од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од десет запослених („Сл.гласник РС“ бр.49/2015 и 44/2018) и члана 50. став 1. тачка 19. Статута Академије, Савет Академије струковних студија Београд дана 27.11.2023. године доноси

ПРАВИЛНИК

О

НАЧИНУ УНУТРАШЊЕГ УЗБУЊИВАЊА, НАЧИНУ ОДРЕЂИВАЊА ОВЛАШЋЕНОГ ЛИЦА КОД ПОСЛОДАВЦА, КАО И О ДРУГИМ ПИТАЊИМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА УНУТРАШЊЕ УЗБУЊИВАЊЕ

Члан 1.

Овим Правилником уређује се узбуњивање, поступак узбуњивања, права узбуњивача, обавеза правног лица и физичких лица у вези са узбуњивањем, као и друга питања од значаја за узбуњивање и и заштиту узбуњивача.

Основни појмови:

1. „Узбуњивање“ је откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси којој је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера.
2. „Узбуњивач“ је физичко лице које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву.
3. „Послодавац“ је орган Републике Србије, територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе, носилац јавних овлашћења или јавна служба, правно лице или предузетник који радно ангажује једно или више лица.
4. „Одговорно лице“ је лице коме су у правном лицу поверени послови који се односе на управљање, пословање или процес рада, као и лице које у државном органу, органу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе врши одређене дужности;
5. „Радно ангажовање“ је радни однос, рад ван радног односа, волонтирање, вршење функције, као и сваки други фактички рад за послодавца;
6. „Овлашћени орган“ је орган Републике Србије, територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе или носилац јавних овлашћења наложен да поступа по информацији којом се врши узбуњивање, у складу са законом.

7. „Штетна радња“ је свако чињење и нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај;

Члан 2.

На основу овог Правилника послодавац ће посебним Решењем именовати лице овлашћено за пријем информације и вођења посутупка у вези са унутрашњим узбуњивањем, писмено или усмено, а све у складу са Законом.

Члан 3.

Узбуњивач има право на заштиту у складу са законом, ако:

1. Изврши узбуњивање код послодавца, на начин прописан законом и овим Правилником.
2. Открије информацију (о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавних овлашћења противно сврси којој је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера) у року од једне године од дана сазнања за извршену радњу због које врши узбуњивање, а најкасније у року од десет година од дана извршења те радње.
3. Ако би у тренутку узбуњивања, на основу расположивих података, у истинитост података, поверовало лице са просечним знањем као и узбуњивач.

ПРАВО НА ЗАШТИТУ ЗБОГ ПОГРЕШНОГ ОЗНАЧАВАЊА УЗБУЊИВАЧА

Члан 4.

Право на заштиту као узбуњивач има лице које учини вероватним да је према њему предузета штетна радња, ако је лице које је преузело штетну радњу, погрешно сматрало да је то лице узбуњивач, односно повезано лице.

ПРАВО НА ЗАШТИТУ ЗБОГ ТРАЖЕЊА ИНФОРМАЦИЈЕ

Члан 5.

Лице које тражи податке у вези са информацијом, има право на заштиту као узбуњивач, ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због тражених података.

ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ УЗБУЊИВАЧА

Члан 6.

Лице које је овлашћено за пријем информације дужно је да штити податке о личности узбуњивача, односно податке на основу којих се може открити идентитет узбуњивача, осим ако се узбуњивач не сагласи са откривањем тих података, а у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Свако лице које сазна податке из става 1. дужно је да штити те податке.

Лице овлашћено за пријем информација дужно је да приликом пријема информације, обавести узбуњивача да његов идентитет може бити откривен надлежном

органу, ако се без откривања идентитета узбуњивача не би било могуће поступање тог органа, као и да га обавести о мерама заштите учесника у кривичном поступку.

Ако је у току поступка потребно да се открије идентитет узбуњивача, лице овлашћено за пријем информације дужно је да о томе, пре откривања идентитета, обавести узбуњивача.

Подаци из става 1. овог члана не смеју се саопштавати лицу на које се иказује у информацији, ако посебним законом није посебно прописано.

ЗАБРАНА ЗЛОУПОТРЕБЕ УЗБУЊИВАЊА

Члан 7.

Забрањена је злоупотреба узбуњивања.

Злоупотребу узбуњивања врши лице:

1. Које достави информацију за коју се знало да није истинита;
2. поред захтева за поступање у вези са информацијом којом се врши узбуњивање тражи противправну корист.

ОБАВЕЗЕ ПОСЛОДАВЦА

Члан 8.

Послодавац је дужан да у оквиру својих овлашћења, предузме мере ради отклањања утврђених неправилности у вези са информацијом.

Послодавац је дужан да, у оквиру својих овлашћења, заштити узбуњивача од штетне радње, као и да предузме неопходне мере ради обустављања штетне радње и отклањања последица штетне радње.

Послодавац не сме предузети мере у циљу откривања идентитета анонимног узбуњивача.

Послодавац је дужан да свим радно ангажованим лицима достави писмено обавештење о правима из Закона о заштити узбуњивача.

Послодавац је дужан да одреди лице овлашћено за пријем информације и вођење поступка у вези са узбуњивањем.

Послодавац је дужан да поступи по информацији без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема информације.

Послодавац је дужан да обавести узбуњивача о исходу поступка по његовом окончању, у року од 15 дана од дана окончања поступка.

Послодавац је дужан да, на захтев узбуњивача, пружи обавештења узбуњивачу о току и радњама предузетим у поступку, као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и да присуствује радњама у поступку.

ПОСТУПАК

Члан 9.

Достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем врши се лицу овлашћеном за пријем информације и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем, писмено или усмено.

Члан 10.

Писмено достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем може се учинити и непосредом предајом писмена о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем, обичном или препорученом пошиљком, као и електронском поштом, у складу са законом, уколико постоје техничке могућности.

Усмено достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем врши се усмено на записник.

Уколико се достављање информације врши непосредном предајом писмена или усмено, о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем саставља се потврда о пријему информације, и тако приликом пријема писмена, односно приликом узимања усмене изјаве од узбуњивача.

Уколико се достављање писмена о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем врши обичном или препорученом пошиљком, односно електронском поштом, издаје се потврда о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем.

У том случају се као датум пријема код препоручене пошиљке наводи датум предаје пошиљке пошти, а код обичне пошиљке датум пријема пошиљке код послодавца. Ако је поднесак упућен електронском поштом, као и време подношења послодавцу сматра се време које је назначено у потврди о пријему електронске поште, у складу са законом.

Члан 11.

Потврда о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем садржи: кратак опис чињеничног стања о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем; време, место и начин достављања информације у вези са унутрашњим узбуњивањем; број и опис прилога поднетих уз информацију о унутрашњем узбуњавању; податке о томе да ли узбуњивач жели да подаци о његовом идентитету не буду откривени; податке о послодавцу; печат послодавца; потпис лица овлашћених за пријем информације и вођење поступка у вези са унутрашњим узбуњивањем.

Потврда о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем може садржати попис узбуњивача и податке о узбуњивачу, уколико он то жели.

Члан 12.

У случају анонимних обавештења, поступа се у складу са законом.

У циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, предузимају се одговарајуће радње, о чему се обавештава послодавац, као и узбуњивач, уколико је то могуће на основу расположивих података.

Члан 13.

Ако се узимају изјаве од лица у циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, о томе се саставља записник.

На садржину записника може се ставити приговор.

Члан 14.

По окончању поступка саставља се извештај о предузетим радњама у поступку и информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем, предлажу мере ради отклањања уочених неправилности и последица штетне радње насталих у вези са унутрашњим узбуњивањем.

Извештај из претходног става доставља се послодавцу и узбуњивачу, о коме се узбуњивач може изјаснити.

Ради отклањања уочених неправилности и последица штетне радње настале у вези са унутрашњим узбуњивањем могу да се предузму одговарајуће мере на основу извештаја из става 1. овог члана.

Члан 15.

Послодавац не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, а нарочито ако се неповољнији положај односи на:

1. запошљавање;
2. стицање својства приправника и волонтера;
3. рад ван радног односа;
4. образовање, ослобљавање или стручно усавршавање;
5. напредовање на послу, оцењивање, стицање или губитак звања;
6. дисциплинске мере и казне;
7. услове рада;
8. престанак радног односа;
9. зараду и друге накнаде из радног односа;
10. учешће у добити послодавца;
11. исплату награде и отпремнине;
12. на распоређивање и премештај на друго радно место;
13. непредузимање мера ради заштите због узнемиравања од стране других лица;
14. упућивање на обавезне здравствене прегледе или упућивање на прегледе ради оцене радне способности;

Одредбе општег акта којим се узбуњивачу ускрађује или повређује право, односно којима се ова лица стављају у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, ништавне су.

НАКНАДА ШТЕТЕ ЗБОГ УЗБУЊИВАЊА

Члан 16.

У случају наношења штете због узбуњивања, узбуњивач има право на накнаду штете, у складу са законом који уређује облигационе односе.

Члан 17.

Узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту.

Члан 18.

На све што није обухваћено овим правилником, а у вези је са узбуњивањем, примењиваће се одредбе Закона о заштити узбуњивача („Сл.гласник РС“ бр.128/2014) и Правилник о начину поступка узбуњивања, начина одређивања овлашћеног лица код послодавца, као и о другим питањима од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од 10 запослених („Сл.гласник РС“ бр 49/2015 и 44/2018).

Члан 19.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на сајту Академије.

Председник

Савета

Академије струковних студија Београд

Georgi Genov
др Георги Генов